

רשימות

בפרשת השבוע

פרשת וילך

פרק ל"א פסוק י"ב

הקהל את העם האנשים והנשים והטף

רש"י: האנשים ללמוד, והנשים לשמוע, והטף למה באו, לתת שכר למביאיהם.

הנה צריך להבין את הקושיה שרש"י מביא, והטף למה באו, לכאורה אפשר לומר פשוט שעצם הדבר שנמצאים בכזה מקום, בבית ה', דבר זה משפיע על הטף שפע של קדושה למשך תקופה ארוכה, וכעין מה שמצינו שאמו של ר' יהושע בן חנניה הביאה לעריסתו בהיותו תינוק לבית המדרש, כדי שאזניו יקלטו דברי תורה. וזה השפיע עליו לכל החיים [עיין ברטנורא אבות, פרק ב'], אך רואים כאן מדברי חז"ל שהסיבה היא להביא שכר למביאיהם, ולא כדי לתת השפעה לקטנים, וכנראה שזאת לא סיבה מספקת שיביאו ויטרחו להביא את הטף לירושלים, מה שאין כן הסיבה של "לתת שכר למביאיהם" שמקבלים הם בעצמם את השכר אז הם ישמחו להביאם, ולאחר שכבר הביאו את הטף לירושלים ונמצאים במקום קודש, בודאי שהם מושפעים מהדבר כמו שכתבנו.

עוד אפשר לומר שהתורה רוצה ללמד אותנו ולחזק לנו את הכלל שהגורם לחבירו שיעשה מצוה, גם לו יש זכות וחלק במצוה, וזהו התירוץ המובא ברש"י "לתת שכר למביאיהם", שכיון שיש מצוה שהטף יהיו שם, אז אלו שגורמים להם להיות שם, הם מקבלים שכר על כך, וזאת גופא התורה מלמדת אותנו, דבר דומה לזה מצינו בגמרא [ברכות יז.] אמר ליה רב לרבי חייא: נשים במאי זכיין? באקרויי בנייהו לבי כנישתא, ובאתנויי גברייהו בי רבנן, ונטרין לגברייהו עד דאתו מבי רב.

עוד ענין בהבאת קטנים לבית הכנסת מצינו בדברי הירושלמי בברכות [פרק ה' הלכה ב'] עושים קידוש בליל שבת בבית הכנסת "כדי לזכות בהן את התינוקות", ומדובר לפי הראב"ה [שבת סימן קצ"ו], ולפי האור זרוע [תשובה תשנ"ב, הל' ערב שבת ס"ו כ'] על קידוש והבדלה הנאמר ע"י הש"ץ בבית הכנסת, והסביר האור-זרוע "פירוש שירצו לשמוע ברכה ויענו אמן ויטעמו מן הברכה", או "שיריצו זה לפני זה כדי לשתות ולשמוע הקידוש".

וכבר מצינו ענין זה במסכת סופרים [פרק י"ח ה"ה]: "ולא היו מניחים את בניהם הקטנים אחריהם, אלא היו מוליכים אותם לבתי כנסיות כדי לזרזם במצוות".

מתוך הספר רשימות בפרשת השבוע לרב הופנר

הערות והארות על הכתוב כאן יתקבלו ברצון במייל שכתובתו

haseforim@gmail.com